

O. P. JINDAL SCHOOL, SAVITRI NAGAR
Periodic Test-II (2023 – 2024)

Class: VI

MM: 20

Subject: Sanskrit

Time: 1. Hrs.

Name: _____ Class / Section: _____ Roll No.: _____

General Instructions:- All questions are compulsory

प्र० 1 अधोलिखितं गद्यांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर निर्देशानुसार प्रश्नों के उत्तर दीजिए)

एकस्मिन् वने श्रृगालः बकः च निवसतः स्म। तयोः मित्रता आसीत्। एकदा प्रातः श्रृगालः बकम् अवदत् – “मित्र! श्वः त्वं मया सह भोजनं कुरु।” श्रृगालस्य निमंत्रणेन बकः प्रसन्नः अभवत्। अग्रिमे दिने सः भोजनाय श्रृगालस्य निवासम् अगच्छत्।

I एकपदेन उत्तरत—(एक पद में उत्तर दीजिए) (1x2=2)

i बकस्य मित्रम् कः आसीत् ?

ii कः प्रसन्नः अभवत् ?

II पूर्णवाक्येन उत्तरत— (पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए) (2x1=2)

i प्रातः श्रृगालः बकं किम् अवदत् ?

III निर्देशानुसारं उत्तरत—(निर्देशानुसार उत्तर दीजिए) (½x2=1)

i 'निवसतः' इति पदस्य कः अर्थः ?

(क) रहती है (ख) रही हो (ग) दोनों निवास करते हैं

ii 'अप्रसन्नः' इति पदस्य विलोमपदम् अनुच्छेदात् एव चित्वा लिखत।

(क) हर्षितः (ख) प्रसन्नः (ग) मुदितः

- (I) वाक्य कर्तृ- _____ ?
 (क) गच्छति (ख) गच्छति (ग) गच्छति (घ) गच्छति
- (II) युवाम् अत्र _____ ।
 (क) आगच्छ (ख) आगच्छति (ग) आगच्छतः (घ) आगच्छन्ति
- (III) आगमं तजामि _____ ।
 (क) तस्य (ख) तस्य (ग) तस्य (घ) तस्य
- (IV) भवन्तः शययामसु _____ ।
 (क) कर्तुः (ख) कर्तुः (ग) कर्तुः (घ) कर्तुः
- (V) अत्रवद्वारः अत्रवद्वारः _____ ।
 (क) पतति (ख) पतति (ग) पतति (घ) पतति
- (VI) अहम् शक्तिम् _____ ।
 (क) खदतः (ख) खदतः (ग) खदतः (घ) खदतः
- (VII) राजा हिमालयात् _____ ।
 (क) निस्सृतः (ख) निस्सृतः (ग) निस्सृतः (घ) निस्सृतः
- (VIII) रामः वने _____ ।
 (क) गमिष्यति (ख) गमिष्यति (ग) गमिष्यति (घ) गमिष्यति
- (IX) वृक्षाः छायां _____ ।
 (क) गच्छन्ति (ख) गच्छन्ति (ग) गच्छन्ति (घ) गच्छन्ति
- (X) नौ युक्तकं न _____ ।
 (क) पठतः (ख) पठतः (ग) पठतः (घ) पठतः

(निम्नलिखित वाक्यों का उचित विकल्पों से उत्तर दीजिए)

प्र० ३ श्लोकांशान् उचितम् मेलनं कुरुत —(उचित मिलान कीजिए)

(½x6=3)

(क)

तस्मात् प्रियं हि वक्तव्यम्
गच्छन् पिपीलको याति
प्रियवाक्य प्रदानेन
किं भवेत् तेन पाठेन
उद्यमेन हि सिध्यन्ति
काकः कृष्णः पिकः कृष्णः

(ख)

सर्वे तुष्यन्ति जन्तवः।
जीवने यो न सार्थकः।
कार्याणि न मनोरथैः।
को भेदः पिकाकाकयोः।
योजनानां शतान्यपि।
वचने का दरिद्रता।

प्र० ४ निम्नलिखित प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत—

(1x4=4)

(निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में दीजिए)

- (क) सर्वे जन्तवः केन तुष्यन्ति ?
(ख) पिकाकायोः भेदः कदा भवति ?
(ग) कः गच्छन् योजनानां शतान्यपि याति ?
(घ) अस्माभिः किं वक्तव्यम् ?

प्र० ५ मंजूषातः उचितम् अव्ययपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत —

(½x6=3)

अपि, अधुना, कदा, प्रातः, अद्य, सर्वदा

- i ————— भ्रमणं स्वास्थ्याय भवति।
ii ————— सत्यं वद।
iii त्वम् ————— मातुलगृहं गमिष्यसि ?
iv ————— विज्ञानस्य युगः अस्ति।
v ————— रविवासरः अस्ति।
vi दिनेशः विद्यालयं गच्छति, अहम् ——— तेन सह गच्छामि।

—00—

08/11/23
[Signature]